

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 17 (242) ЛІСТАПАД 2017 ГОДА

БЕЛАРУСКІЯ АФАРЫЗМЫ

Не спявай пра цёплы кут за грубай, пакуль горам поўніцца зямля

Уладзімер Караткевіч

РЭХА ДАТЫ

ДА 100-ГАДОВАГА ЮБІЛЕЮ "ВЯЛІКАГА КАСТРЫЧНІКА"

Сёння многія спрачаюцца пра сусветны ўплыў Кастрычніцкай "рэвалюцыі", пра тое, ці змяніла яна свет. Не ведаю, як свет, а вось тое, што яна змяніла жыццё беларусаў – факт.

А ў які бок тыя змяненні, паміркуйма разам.

Праз 100 гадоў пасля "Вялікага Кастрычніка" наш раён атрымаў такую ўраджайнасць збожжавых, якая ўжо была … 100 гадоў таму ў развітых краінах Заходняй Еўропы. Яшчэ ў 1908 – 1912 г.г. сярэдняя ураджайнасць у Бельгіі, Галандыі, Даніі, Швейцарыі, Англіі, Германіі і Швецыі складала ад 18 да 23 ц/га. Факт застаецца фактам, але праз 100 гадоў пасля такой "лёсавызначальнай падзеі" кукуруза – царыца палёў, як яе красамоўна называюць, – засталася на бешанковіцкіх палетках зімаваць. Сёння яе збіваюць, топчуць, заворваюць, адным словам, пазбаўляюцца ўсіх доказаў яе існавання.

Нельга адмаўляць і той факт, што "Вялікі Кастрычнік" за 100 гадоў не прывёў да адмены эксплуатацыі чалавека чалавекам. Бо ў тых жа калгасах, з іхняй кукурузай і іншым дабром, сёння за працу раба-механізатара плацяць горкія капейкі. А вось паны-начальнікі атрымоўваюць ладныя кавалкі, не асабліва шчыруючы пры гэтым. Ну, хіба што глоткай.

Нашыя калгасы, створаныя пасля поўнага знішчэння заможнага сялянства – так званых кулакоў, ад свайго заснавання былі мёртванароджаным дзіцём. Як іх ні рэарганізоўвалі, як ні змянялі іхнюю назву, іхняя сутнасць засталася ранейшай – рабская паднявольная праца. Толька сляпому сёння не бачна, што гэта – эканамічны тупік нашай краіны.

Адначасова калгасы – магіла нашай духоўнасці. Каб даказаць тое, варта ўзгадаць народныя выслоўі: "Хто ў калгасе не злодзей, той дома не гаспадар" ці "У калгасе добра жыць: адзін робіць – сем ляжыць…" і г. д. Крадзеж і п'янства – два неразлучныя спадарожнікі калгасаў праз усю іхнюю гісторыю існавання. І першапрычынай гэтых з'яваў з'яўляецца адсутнасць уласнасці на зямлю і на сродкі вытворчасці. На сваіх прысядзібных сотках уласнік-беларус паказвае цуды ўраджайнасці. А на калгасных гектарах пануе поўны занепад. І аніякі начальнік не здольны змяніць загнанную сітуацыю.

Мы цалкам страцілі беларускую вёску і яе гаспадара – селяніна. Як вынік – дзясяткі і дзясяткі выміраючых вёсак у раёне. Нават тыя вёскі, што доўгія гады былі цэнтрамі калгасаў, сёння занядбаныя данельга. Двор Нізгалава, Плісы, Паліцы, Ганкавічы, Рубеж, Сокарава… Яшчэ 20 гадоў таму, здаецца, анічога не прадвяшчала ім бяды. Сёння гэтыя вёскі аганізуюць.

"Вялікі Кастрычнік" наглядна паказаў, што кулаком і вінтоўкай нельга кіраваць эканомікай. Што толькі прыватная ўласнасць на сродкі вытворчасці і зямлю – залог эфектыўнага развіцця краіны. Што "правільныя" камуністы, якія акрамя сваіх камуністычных поглядаў не мелі ў галаве анічога, былі нашымі найгоршымі кіраўнікамі.

Вялікі эксперымент аказаўся вялікім пшыкам. А знішчэнне нашай нацыянальнай эліты стала незаменнай стратай, якая асабліва востра адчуваецца сёння.

Што выдатнага пабудавалі ў нашым раёне (і, па вялікаму рахунку, па ўсёй Беларусі) за 100 прамінулых гадоў? Што стварылі перадавога?

100 гадоў страчанага часу. 100 гадоў крыві і няшчасця. Больш нічога.

Г.Станкевіч
"Крывінка"

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

ПАМЯЦЬ

З ДАРОГІ НА ГАРАДОК БАЧНЫ МЕМАРЫЯЛЬНЫ КРЫЖ

12 лістапада сябры грамадзянскай ініцыятывы «Хайсы» і неабыякавыя да мінуўшчыны грамадзяне, якія ствараюць народны мэмарыял памяці рэпрэсаваных, абазначылі ўскраек расстрэльнага лесу чатырохмэтровым мэталёвым крыжам з надпісам «Ахвярам сталінскага тэрору 1937-1940».

Якраз тры гады таму ў гэты дзень праз сродкі масавай інфармацыі грамадзкасьць упершыню даведалася пра пахаваньні рэпрэсаваных, знойдзеныя віцебскімі актывістамі ў лесе за некалькі кілямэтраў ад вёскі Хайсы.

За гэты пэрыяд ініцыятыўныя грамадзяне пасьпелі зрабіць нямала: 34 крыжы памяці, указальнікі, шыльды з надпісамі, дзесяткі апытаных сьведкаў, аўдыё- і відэаматэрыялы ўспамінаў мясцовых жыхароў, якія чулі пра масавыя расстрэлы і пахаваньні ў сваім лесе. Ля кожнай магілы — асобны драўляны крыж. Чатыры мэталёвыя крыжы з шыльдамі пастаўленыя з абодвух бакоў лесу ля дарог, па якіх вазілі рэпрэсаваных. Крыж, усталяваны цяпер, — самы вялікі.

Акрамя мужчынаў, якія талакой усталёўвалі крыж, паглядзець на сягоньняшнюю дзею прыехалі хайсоўцы Зьміцер Ганчароў, Тамара Юркайць, Тамара Дзеравянка. У кожнага зь іх свая гісторыя, свае ўспаміны пра сталінскія часы. І калі 89-гадовы Зьміцер Ганчароў бачыў падзеі на ўласныя вочы, то жанчыны прыгадваюць пра перадвеанныя зьнішчэньні ў лесе зь пераказаў іх бацькоў і родных.

Распавядае Тамара Юркайць (1949 г. нар.), былая старэйшына вёскі Хайсы:"Удзяцінстве я была вельмі цікаўнай дзяўчынкай. Я добра памятаю падзеі мінулага, пачынаючы з трох гадоў. Памятаю нават лепей, чым тое, што было год таму. Недзе з канца 50-х прыгадваю размовы старэйшых на кухні. Я слухала дарослых і запаміняла. Бог даў мне добрую памяць, і я памятаю тыя размовы."

Так, у гэтым лесе было забіта і пахавана шмат людзей. Зьняволеных вазілі на машынах якраз каля дому майго дзядзькі Пятрака Малашэнкі. Як ён распавядаў, з надыходам ночы пачыналі ісьці машыны, а затым празь нейкі час зь лесу чуліся стрэлы: та-та-та-та.

Я лічу, што вы пачалі вельмі высакародную справу. Вы ўсё правільна робіце! Гэта добра, што вы памятаеце пра тых людзей, што сышлі і глядзяць на нас зь неба. Я лічу, што гэтыя крыжы супакояць іхныя душы. Моладзь гэтага можа і не разумее, а з узростам пачынаеш думаць па-іншаму. І я кажу вам, як людзям, — вялікі дзякуй і нізкі вам паклон!

Нават нашыя жанчыны, якія ходзяць у ягады, нармальна ставяцца да ўсталяваных крыжоў. Яны кажуць: «Я сёньня была ў лесе, паклала да крыжоў печыва, паклала цукеркі».

Мы ж хрысьціяне і ведаем, што наведваць могілкі — гэта дабрадзейная справа. Пастаўленыя крыжы нікому не замінаюць. А калі дзяржава хоча весьці раскопкі, няхай капае. Я тое казала на сустрэчы ў Мазалаўскім сельскім савеце і зараз скажу. Пра тое, што тут немцы ў часе вайны не расстрэльвалі, я чула ад сваіх родных. Іхныя размовы падчас суботніх пасядзелак пасьля лазьні тычыліся толькі рэпрэсіяў, якія яны называлі «яжовымі рукавіцамі». Гэта наша гісторыя, і мы мусім пра яе памятаць.

Памятаюць, на жаль, толькі грамадзкія актывісты ды вяскоўцы з наваколься. Мясцовая ўлада пакуль ігнаруе ініцыятыву грамадзянаў па ўшанаваньні памяці рэпрэсаваных і не жадае атаясамліваць знойдзеныя парэшткі з часамі сталінізму.

С. Горкі
«Віцебская вясна»

БАНКРУЦТВА

МАЁМАСЦЬ ПРАДАЕЦЦА Ў ЧАЦВЁРТЫ РАЗ

Менш месяца засталося да правядзення чацвёртых паўторных таргоў у форме аукцыёна па распродажу камбайнаў, трактароў, станкоў і іншай маёмасці прадпрыемства банкрута ААТ «Гарадоцкі РАПЗ». На гэтых таргах кошт прадаваемай маёмасці ўжо зменшаны на 60%.

Новы аукцыён па продажу маёмасці ААТ "Гарадоцкі РАПЗ" на электронной гандлёвай пляцоўцы torgi.gov.by таксама ажыццяўляе антыкрызісны ўпраўляючы прадпрыемства банкрута Мікалай Гаўрылаў. Гэтыя таргі ажыццяўляюцца па працягу месяца з 18 лістапада па 17 снежня да 14.00. Для ўдзелу ў аукцыёне трэба зарэгістравацца ў сеціве па адрасу: torgi.gov.by і адпаведна падаць заяўку і ўнесці задатак у памеры 10% ад зменшанага кошту маёмасці.

У лоце гэтага аукцыёна выстаўлена 6 камбайнаў КЗС-10К з пачатковай цаной ад 10 369 руб. да 21 579 руб., два трактары К-700 і К-701 коштам 4 569 руб і 4 200 руб., два аўтамабіля МАЗ, аўтамабіль Ніва-Шэўрале, плугі, паўпрыцэпы, станкі і іншая маёмасць. Да таргоў зараз засталося 23 дні.

Выстаўляемая маёмасць ужо была ў карыстанні і з ёй магчыма азнаёміцца ў рабочыя дні з 8.30 да 17.00 у г. Гарадку па вул. Таўкачова д. 12, а кантактны тэлефон антыкрызіснага ўпраўляючага Мікалая Гаўрылава: +375295114935

Л. Антонаў

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" пачала размяшчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

НАШ АПОСТАЛ

ВІЦЕБЧУКІ ПАВІНШАВАЛІ З НАРОДЗІНАМІ КАРАТКЕВІЧА

У нядзелю, 26 лістапада, жыхары Віцебску віншавалі з народзінамі славутага беларускага пісьменьніка Ўладзімера Караткевіча. Да помніка паэту ў Віцебску прыходзілі з кветкамі, вершамі і цёплымі словамі падзякі. Ускладаньне кветак здалёк фіксавалі на відэакамэру супрацоўнікі міліцыі ў цывільным, але да Караткевіча не набліжаліся…

Сёлета Ўладзімеру Караткевічу магло б споўніцца 87 гадоў. Па добрай шматгадовай звычцы людзі цягам усяго дня прыходзілі да помніка, чыталі вершы, размаўлялі ці проста паглыбляліся ў сябе. Дарылі Караткевічу кветкі. Як заўважыўлегендарны віцебскі дысыдэнт Барыс Хамайда, "вакол помніка пануе Боская аўра, якая прыцягвае людзей і дапамагае ім".

Узгадалі, што Караткевіч быў першым, хто сьцьвердзіў: "На Беларусі Бог жыве".

– І ён сапраўды жыве! А дзякуючы яму – жыве і Беларусь. І я думаю, што той самы Бог перадасьць сёньня нашую падзяку Ўладзімеру Сямёнавічу за тое, што ў нас ёсьць свая гісторыя і што мы памятаем яе, за тое, што не забываем тых людзей, якія спрычыніліся да гэтай гісторыі, стваралі яе і захавалі яе. Гэты чалавек і гэты помнік – сымбалі ўсяго, што зьвязана з Беларусьсю", – заўважыла

Калі б не было Караткевіча, мы былі б іншымі

Краязнаўца Віктар Сьцяпанаў зазначыў, што "Караткевіч быў першы зь беларускіх пісьменьнікаў, які мысьліў як дзяржаўны дзяяч".

– Ён глядзеў наперад. Ён ведаў, якія пытаньні паўстануць перад яго нашчадкамі. І ён вырашыў іх для нас", – падкрэсьліў Сьцяпанаў, кажучы пра нацыятворчую ролю пісьменьніка.

– Караткевіч стварыў вобразы такіх беларусаў, якімі хацелася быць, якім хацелася адпавядаць. І цалкам верагодна, што ён сапраўды выканаў гэтую нацыятворчую функцыю. Ён стварыў новую беларускую нацыю, заклаў для нас новыя нацыянальныя стандарты, – дадаў.

"Яго трэба чытаць з маленства. Штодзень!"

Але людзі казалі і пра тое, што, на жаль, дзень народзінаў Уладзімера Караткевіча не сьвяткуецца дагэтуль на дзяржаўным узроўні. Гэты дзень ня стаўся ў Віцебску гарадзкім сьвятам паэзіі і літаратуры. У той жа час на радзіме пісьменьніка ў Воршы змаглі абараніць і захаваць традыцыю народных сьвяткаваньняў у гонар паэта.

– Нам трэба думаць, якім чынам зрабіць так, каб штогод нас тут было больш і больш. Каб ладзіць літаратурныя чытаньні, паэтычныя конкурсы ў школах, стварыць нарэшце фонд Караткевіча. І трэба рыхтавацца да гэтага дня цягам усяго году. А ня так, каб учора ўспомнілі – і палезьлі па кніжку. Бо ёсьць рэчы, якія трэба рабіць штодзень. Напрыклад, чысьціць зубы і прамываць вочы. Так і з Караткевічам, – зазначыў старшыня Віцебскай абласной арганізацыі партыі БНФ Кастусь Смолікаў.

– Яго трэба чытаць з самага маленства! – дадаў.

Павіншаваць Караткевіча са сьвятам да помніка падыходзілі звычайныя мінакі зь дзеткамі. Гучалі лірычныя і патрыятычныя вершы. Да паэта зьвярталіся як да жывога. Бо той сьцьвердзіў: "Быў! Ёсьць! Буду!"

Дарэчы, віншаваў сёньня з днём народзінаў Уладзімера Караткевіча і арт-паб "Торвальд". А ў краме "Князь Вітаўт"(пр-т Фрунзэ, 8) можна было атрымаць добрую зьніжку, прачытаўшы верш беларускага клясыка.

Зьміцер Міраш

ТРАНСПАРТ

ПРОЕХАЛ АВТОПОЕЗД С ОБОРУДОВАНИЕМ ДЛЯ АТОМНОЙ СТАНЦИИ

По Городокскому району движется уникальный автопоезд, везущий многотонное оборудование для Белорусской АЭС.

Если точнее, то в Островец со стороны российской границы на специальном прицепе, который тянет фура, едет корпус шлюза. Эта «махина», похожая на огромную металлическую бочку, весит 100 тонн. Вес всего автопоезда — 220 тонн. Его длина — 42 метра. Высота — 8,5 метров. Чтобы он прошел через придорожные населенные пункты, электрикам приходится отключать напряжение, поднимать или снимать провода электропередач, пишет «СБ Беларусь Сегодня».

Кроме того, по словам Игоря Мосейко, старшего инспектора дорожно-патрульной службы УГАИ УВД Витебского облисполкома, автопоезд сопровождают 2 автомобиля Госавтоинспекции:

— Груз занимает всю проезжую часть. Поэтому мы останавливаем встречные автомобили. Грузовики отправляем на съезды и в «карманы», чтобы автопоезд с ними разминулся. Его мы приняли на границе с Россией в Езерище. За 4 часа успели пройти всего 50 километров. Ведь это — сложнейшая работа! Достаточно сказать, что маршрут, пролегающий по территории нашей страны, просчитывался за год до начала движения при участии специалистов Белдорцентра, БелдорНИИ и других. Я, к примеру, такой тяжелый автопоезд сопровождаю впервые.

Планируется, что переночует автопоезд в Никитихе на шоссе Витебск — Полоцк. Движение он продолжит по не слишком оживленным автомобильным трассам мимо Бешенковичей, Лепеля, Докшиц, Глубокого и Постав. После через Минскую область он проследует в Гродненскую.

https://news.tut.by

НАШЫ ПЛАНЫ

ПОПЫТ НА ІНДЫЧКУ РАСЦЕ

ААТ «Птушкафабрыка Гарадок» ўзяло курс на вытворчасць мяса індычкі, і гэты кірунак дае добры эканамічны вынік. Птушкафабрыка плануе ў новым 2018 годзе вырабіць 1,5 тыс. тон індычыны.

Раней у год ад 10 тыс. курэй-нясушак тут атрымлівалі каля 2,3 млн яек. Цяпер амаль 600-тысячнае пагалоўе прыносіць 150 млн яек штогод. А з 2015-га "Птушкафабрыка Гарадок" адзінае прадпрыемства ў вобласці, што пачало выраблядь мяса індычкі.

У першым паўгоддзі гэтага года за якасны далікатэсны прадукт тут атрымана 350 тыс. руб. прыбытку, рэнтабельнасць - 15%. Да пачатку 2018 га аб'ём яго паставак у гандлёвую сетку дасягне каля 1 тыс. тон.

- Хоць мяса індычкі гарадоцкай вытворчасці атэставана і для продажу на расійскім рынку, пакуль прапануем яго па Беларусі. Асабліва яно запатрабавана ў Мінску і Наваполацку. Паколькі краіна забяспечана курынымі мясам і яйкамі, а попыт на індычку з кожным месяцам расце, плануем у наступным годзе вырабіць 1,5 тыс. тон яе мяса. Тады, магчыма, будзем пастаўляць і ў Расію, - кажа дырэктар птушкафабрыкі Аляксандр Калодзіч.

Маладняк айчынны і імпартны. Гарадоцкая птушкафабрыка - не самы буйны вытворца індычыны ў рэспубліцы. А ўласны інкубатар для вывядзення так званага бацькоўскага статка ёсць сэнс мець, калі выпуск мяса дасягнуў хоць бы 5 тыс. тон у год. Пакуль жа больш выгадна закупляць маладняк. У сутачным узросце яго дастаўляюць на фабрыку спецтранспартам, у якім аўтаматычна падтрымліваецца неабходны мікраклімат.

У шляху такія індычаняты могуць знаходзіцца не больш за 48 гадзін. Ёсць агульныя прынцыпы адкорму для розных парод птушкі, але існуюць і нюансы, таму работнікам, што прыстаўлены за індычанятамі, прыйшлося падвучыцца. На вытворчым участку ў Хайсах, дзе адкормліваюць індычку, занятыя кваліфікаваныя кадры, такія, як аператар механізаваных ферм Любоў Клопава.

Самы складаны - першы месяц жыцця птушанят. У сутачным узросце яны больш патрабавальныя да зместу кіслароду ў памяшканні, тэмпература паветра павінна быць 35 - 36 градусаў, тады як курынаму бройлеру досыць 32 - 33.

Тыдзень па 300 - 500 індычанят ўтрымліваюцца ў круглых рынгах, таму што ў маленстве палахлівыя, ідуць на любы гук і могуць збіцца ў кучу, што для іх небяспечна.

А кураняты-бройлеры шпацыруюць свабодна, хоць па ленасці далей 2 - 3 метраў ад паілкі не адыходзяць.

Калі б дазволілі ўмовы, мы заняліся б і качкай. Цяпер для гэтага нават вадаём не патрэбны

У першы месяц жыцця такому птушаню дастаткова 22% пратэіна ў харчаванні, індзюшонку трэба 28%. На кілаграм жывой вагі курыцы-бройлераў патрабуецца 1,6 - 1,7 кармавой адзінкі, індычцы - да 3,5. Самец пароды «біг-6», што ў перакладзе з англійскага азначае «вялікі», за 140 дзён набірае да 20 кг.

- А наогул з харчаваннем для індычкі прасцей і танней, чым для курэй-бройлераў. Шэраг кампанентаў расце на Гарадоччыне, соя - замежная. Каб зрабіць таннейшым кармы, наступнай вясной пачнем сеяць гэту культуру ў нашых паўночных шыротах. У суседнім Шумілінскім раёне яна ўжо расце. У гэтым годзе на фабрыцы атрымана каля 500 т бялковага корму спосабам экструдзіравання гароху, лубіна, кармавых бабоў, якія індычка спажывае з не меншым апетытам, чым прывазны. Кармы ўласнай вытворчасці складаюць пакуль чвэрць ад неабходнага аб'ёму. У наступным годзе плануем павялічыць іх долю да 50%, паколькі ў гэтым плошча ворных зямель птушкафабрыкі прыкметна пашырылася, - працягвае аповяд дырэктар.

Па словах кіраўніка вытворчым участкам Аляксандра Тасмінскага, самцы з першай партыі, пасаджанай у верасні 2015 года, за 170 дзён выраслі да 25 кг. Усяго на рахунку калектыву 13 партый.

Сёння сярэднесутачнае прыбаўленне індычанят складае 100 - 105 грамаў. У працоўным стане знаходзяцца 11 птушнікаў, з іх палова заселеная, астатнія гатовыя да гэтага, і ў бліжэйшы час будуць запоўненыя практычна ўсё. У стадыі рэканструкцыі восем памяшканняў, таксама прызначаных для птушкі шчасця, як яшчэ называюць індычку.

- Цікавая галіна. Думаю, што мы на правільным шляху, - упэўнены Аляксандр Тасмінскі, які працуе ў птушкагадоўлі 20 гадоў. Нядаўна ён атрымаў падзяку міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі, партрэт Аляксандра Анатольевіча змешчаны на раённую Дошку гонару.

Адходы вытворчасці паступаюць на утыльзавод, дзе перапрацоўваюцца на мясакоснапяр'явую муку для жывёл. А што тычыцца кошту мяса індычкі, то дырэктар прадпрыемства Аляксандр Калодзіч растлумачыў наступнае:

- Індычана каштуе даражэй і расце даўжэй - значыць, і кошт такога мяса вышэй, чым курынага. Але пакупнікі рассмакавалі дэлікатэс, таму вытворцы сталі працаваць больш актыўна. Калі б дазволілі ўмовы, мы заняліся б і качкай. Цяпер для гэтага нават вадаём не патрэбны, ёсць іншыя тэхналогіі і пароды, тушкі якіх не трэба апрацоўваць воскам, каб пазбавіць ад асцюкоў. Час вызначыць прыярытэты ў нашай справе, - падсумаваў дырэктар прадпрыемства, якое адзначыла 45-годдзе і аптымістычна глядзіць у будучыню.

Галіна Шпакоўская
"Віцебскія весці"

БЕЛАРУСЬ–КІТАЙ

АДНОЙ ДАРОГАЙ, АЛЕ Ў РОЗНЫЯ БАКІ

Паміж Беларуссю і Кітаем шмат агульнага. Адрозненні выяўляюцца толькі ў адным — у канчатковым выніку. За два дзесяцігоддзі сярэдні заробак у Кітаі павялічылася з 50 да 750 долараў. І палітычная несвабода гэтаму не перашкодзіла. Беларусь жа чарговым разам спрабуе штурмаваць 500-доларавы мяжу...

…Але дзе сёння Кітай і дзе Беларусь? І чаму сялянская краіна, што знішчыла падчас «Культурнай рэвалюцыі» сваю інтэлігенцыю, за тры дзесяцігоддзі здолела ператварыцца ў сусветную майстэрню, а «зборачны цэх» СССР за гэты ж час перайшоў у шэрагі дзяржаў-жабракоў, няздольных пражыць без чарговы крэдытнай падачкі?

Мы апярэдзілі Самалі і Судан

За два дзесяцігоддзі сярэдні заробак у Кітаі павялічылася з 50 да 750 долараў. І палітычная несвабода гэтаму не перашкодзіла. Беларусь жа чарговым разам спрабуе штурмаваць 500-доларавы мяжу. Да канца года засталося тры месяцы. Надзея яшчэ не зусім памерла, але яе стан блізкі да каматознага.

Краіны, якія міжнародная няўрадавая арганізацыя «Freedom House» адносіць да несвабодных, на мове «Азбукі паліталогіі» называюцца аўтакратыямі. Варта адрозніваць персаналістычныя аўтакратыі (беларускі выпадак) ад партыйных, якія да распаду савецкага блоку не былі рэдкасцю.

Сучасны Кітай — унікальная аўтакратыя. Камуністычная партыя не толькі захавала манаполію на ўладу, але і асвоіла тэхналогію перыядычнай змены сваіх лідараў, выключыўшы тым самым «гонку на лафетах», якую са здзіўленнем назіраў свет у СССР у пачатку 1980-х гадоў.

З дапамогай Сусветнага банка паспрабуем асэнсаваць сілу і эфектыўнасць вертыкалі дзяржаўнай улады ў Беларусі і Кітаі (глядзі табліцу). Рэйтынг якасці дзяржаўнага кіравання разлічваецца экспертамі банка на аснове некалькіх сотняў пераменных для кожнага з шасці паказчыкаў у інтэрвале ад 0 да 100. Чым ніжэйшы рэйтынг — тым горшая якасць кіравання. Ісціна пазнаецца ў параўнанні, таму ў табліцу мы ўключылі і рэйтынг Аўстраліі.

Першае, што кідаецца ў вочы, — гэта правал па паказчыку «ўлік меркавання насельніцтва і падсправаздачнасць дзяржаўных органаў». Лепшай ілюстрацыі да слогану «Дзяржава для народа», мабыць, і не прыдумаць. Горш, чым у Беларусі і Кітаі, меркаванне насельніцтва ўлічваецца толькі ў Іране, Лаосе, Самалі, Судане, Экватарыяльнай Гвінеі, Эрытрэі і Паўночнай Карэі.

Адносна высока Сусветны банк ацаніў палітычную стабільнасць у Беларусі. Яна ў 1,7 разы вышэй, чым у Кітаі, але ў 1,8 разы ніжэй, чым у Аўстраліі. Адсюль дваістасць ацэнак: з аднаго боку, прэтэнзіі АП на тытул «донара рэгіянальнай стабільнасці», з другога — пастаянныя развагі на тэму «разгойдвання лодкі».

Што тычыцца астатніх паказчыкаў, то ўсур'ёз казаць пра канкурэнцыю беларускай вертыкалі з кітайскай не даводзіцца…

Паводле рэцэпту Канфуцыя

«Калі мы не вывучаем грамадскую думку, дык мы не маем права прамаўляць сваё ўласнае меркаванне. Грамадская думка — кіраўніцтва да дзеяння». Аўтар цытаты — Маа Цзэдун. Ягословы не разыходзяцца са справай. У краіне дзейнічаюць больш за тысячу фірмаў, якія праводзяць апытанні насельніцтва, і ўлада шчодра выдаткоўвае сродкі на сацыялагічныя даследаванні.

«Мой пекінскі суседскі камітэт і мэрыя, — адзначае амерыканскі пісьменнік Джэф Браўн, — пастаянна размяшчаюць аб'явы, якія запрашаюць групы людзей — арандатараў, домаўладальнікаў, тых, каму за 70, жанчын, маладзейшых за 40 гадоў, тых, хто мае ці не мае медыцынскіх страховак, пенсіянераў — на разнастайныя апытанні».

Уявіць сабе нешта падобнае ў Беларусі немагчыма. Дзяржаўныя сацыялагічныя службы, якія праводзяць апытанні за грошы падаткаплатнікаў, не спяшаюцца даводзіць вынікі сваіх даследаванняў да тых, хто іх аплачвае. Вось такая дэмакратыя! Што да незалежных сацыялагічных службаў, дык каб іх падлічыць, хопіць пальцаў на адной руцэ.

Кітайскі варыянт пабудовы мерытакратычнай дзяржавы грунтуецца на вучэнні, распрацаваным Канфуцыем (553–480дан.э.). Ягоцэнтральны элемент — упарадкаванне адносін кіраўнікоў і падданых. На працягу тысячагоддзяў галоўнай сельскагаспадарчай культурай у Кітаі з'яўляўся рыс. Каб яго вырошчваць, патрэбная была не толькі ўпартая праца сялян, але і эліты найвышэйшага ўзроўню, без чаго было немагчыма стварэнне складаных ірыгацыйных збудаванняў. Таму сістэма адбору дзяржаўных службоўцаў пры дапамозе адмысловых экзаменаў — адзін з найбольш вядомых інстытутаў традыцыйнага Кітая. І ўжо паўтары тысячы гадоў яна функцыянуе ў амаль нязменным выглядзе.

Беларусь жа была і застаецца прыкладам ручнога кіравання. «Гэта не індывідуальны стыль, — тлумачыць філосаф Аляксандр Рубцоў, — а аснова рэжыму». Нягледзячы ж АП называе кіраўнікоў раённых адміністрацый «гаспадарамі», якія маюць «салідныя індульгенцыі, салідныя прыкрыццё» з боку АП. Гэта прыкрыццё абараняе «гаспадароў» не толькі ад губернатараў, але і ад насельніцтва…

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

МЯСЦОВАЯ КАМПАНІЯ

ЛЮБЫЕ ВЫБОРЫ — РАЗ ПЛЮНУТЬ

Местные выборы 2018 года (да и любые другие) для режима — лишь дело техники. Но без политической конкуренции власть загнивает, а будущее страны оказывается под ударом...

Александр Лукашенко предсказуемо согласился назначить местные выборы на 18 февраля 2018 года. Столь же предсказуем и сюжет кампании. Никаких изменений в избирательное законодательство белорусские власти вносить не стали. Впрочем, показная либерализация не исключена: в местные Советы могут пропустить несколько десятков умеренных представителей оппозиции.

Смутьянов утихомирили

Если же серьезно, то оснований волноваться за исход грядущей кампании у высокого начальства нет. Хотя в принципе с фразой Лукашенко, что февраль — спокойный месяц, можно поспорить.

Видимо, так казалось и в минувшем феврале, когда глава государства отправился в Сочи. Но как раз тогда в столице прошел первый «Марш возмущенных белорусов», оказавшийся неожиданно многолюдным по меркам здешней политической зимы, — до трех тысяч участников.

Эта акция стала детонатором протестов в регионах против, мягко говоря, неудачного декрета № 3. В итоге президент был вынужден дать силовикам отмашку на жесткие действия, кульминацией которых стал зловеще-эффектный разгон Дня Воли 25 марта вымуштрованными подразделениями «робокопов» в навороченных доспехах.

Но сегодня предпосылок для подобных бунтов электората, подогреваемого «пятой колонной», нет. Дала эффект комбинация методов: устрашение, перелицовка «антитунеядского» декрета, директивное повышение зарплат и т.д. Всем до сакральной тысячи рублей к концу года, конечно, не повысят, но рост налицо.

А главное, выросли цены на нефть и основные продукты белорусского экспорта. Так что потекла кое-какая валюта — и пока можно даже отодвинуть переговоры о кредите с МВФ, который, в частности, бухтит по поводу волюнтаристского повышения зарплат и настаивает на росте коммуналки.

«Местная власть в Беларуси фактически не является властью», — отметил в комментарии для Naviny.by эксперт аналитического центра «Стратегия» (Минск) Валерий Карбалевич, имея в виду весьма ограниченные полномочия Советов. … При этом, прогнозирует Карбалевич, «знаковыхлюдей от оппозиции в Советах не будет», туда попадут разве что «те, кто доставит минимум хлопот».

Такой опыт у властей уже есть: пропустив в Палату представителей на выборах 2016 года Елену Анисим и Анну Канопацкую, белорусский режим вроде как угодил Европе и в то же время, как вполне ясно сейчас, через год, не получил гвоздей в стуле. Дамы-депутаты повели себя значительно умереннее, осмотрительнее, чем ожидали многие политические болельщики. А у Канопацкой даже возникли явные терки с руководством родной партии — Объединенной гражданской.

Лидер движения «За Свободу» Юрий Губаревич допускает, что сейчас «в районные, сельские или поселковые Советы будет пропущено до тридцати демократических депутатов». Интересное совпадение цифр: само движение тоже ограничится выдвижением по всей Беларуси лишь трех десятков кандидатов (при том что на этих выборах «разыгрывается» 18 111 депутатских мандатов). Плюс кампания наблюдения «Право выбора» в сотрудничестве с другими оппозиционными структурами.

Первый президент не властен только над временем

По большому счету, не только местные, но и парламентские, и даже президентские выборы при любовно отлаженном механизме элегантных побед являются для Лукашенко вопросом в основном техническим.

Вот теперь, к слову, надо помозговать, как развести очередные выборы президента и Палаты представителей, поскольку по графику они почти совпадают. Возможно, одну из кампаний передвинут с 2020 на 2019 год. И более вероятно, прогнозируют эксперты, что урежут каденцию депутатам, а не президенту.

А так — да, стабильность. Революцией в стране и не пахнет, а чисто электоральным образом эту власть не поколебать.

Бессменный президент Беларуси не властен только над временем. Ахиллесова же пята авторитарных режимов персоналистского типа — то, что отсутствует нормальный механизм транзита власти. И тем более нет развитого политического класса.

А это означает, что после Лукашенко с большой долей вероятности нашу страну ждет или новый авторитаризм (возможно помягче), или какой-то вариант гибридной аннексии. Для восточной соседки при определенных обстоятельствах это тоже может стать лишь делом техники. При этом Москва, пожалуй, милостиво оставит белорусам флаг и герб. Они же — почти как были в БССР.

Но даже если отбросить апокалиптические сценарии, то главный порок системы налицо уже сегодня. Мы четко видим, что без политической конкуренции власть деградирует и загнивает, обрекая на деградацию и всю страну.

(скарочана)

Александр Класковский
http://naviny.by

РЭДКІ КІРАЎНІК

МЭР СЛУПСКА: ЖИТЕЛЯМ НЕ МЕШАЕТ ТО, ЧТО Я ГЕЙ…

По данным последних польских соцопросов, каждый четвертый поляк готов проголосовать за Роберта Бедроня как кандидата на пост президента Польши в 2020 г. 41-летний Роберт Бедронь — польский политик, публицист, первый и пока единственный депутат Польского Сейма, открыто заявивший о своей гомосексуальности

В 2014 г. Роберт Бедронь победил на выборах мэра (в Польше эта должность называется «президент») г. Слупска с населением 95 тысяч. Кроме того, что Бедронь не имел ни родственных, ни профессиональных связей со Слупском, он стал президентом города, у которого были миллионные долги. Что из этого вышло, на чем пришлось экономить жителям города, как президент города общается с народом – об этом Роберт Бедронь рассказал Марине Гуляевой.

- Когда вас избрали президентом Слупска, долги города составляли около 300 млн. злотых ($85,7 млн.) – какова сейчас финансовая ситуация?

- За три года мы уменьшили долг почти на 60 млн. злотых. Это было очень жесткое «затягивание поясов». И это началось с самого верха. Я, для того, чтобы убедить жителей города в необходимости экономии, должен был начать с себя. Я отказался от служебного автомобиля и пересел на велосипед. Мы в Ратуше перестали покупать бутелированную воду – да, символическая экономия, около 20 тыс. злотых ежегодно, учитывая 500-миллионный бюджет. Но люди увидели, что я начал экономию с самого себя. Кроме того, я ограничил административные расходы, уволил какое-то количество людей…

- А как это выглядит – город-банкрот?

- Приходит инспектор и постановляет, что город ни на что не может тратить, кроме текущих расходов. Т.е, все доходы должны идти на выплату долга. Город не может ремонтировать дорог, не может рассчитывать на европейские средства. Пока не будет выполнена программа по выплате долга. PiS бы хотел, чтобы я обанкротился, но я не дамся (смеется). Еще я ограничивал движение общественного транспорта, не включал освещение Ратуши... А что еще оставалось делать?.. Я не закончил строительство аквапарка – а как?.. Такие долги и плескаться в аквапарке?.. И не закончу строительство, пока не осознаю, что мы уже вышли на ровную дорогу.

- В одном из интервью вы сказали, что только журналистов интересует ваша сексуальная ориентация, а ваших избирателей – нет.

- Да, моих избирателей больше интересовало, отремонтирую ли я дороги. Жителям города не мешает то, что я гей, им мешает, что в городе нет тротуара. А я не мог этого сделать в первые два года, потому что у меня просто не было денег! Я вообще не мог сделать все те вещи, которые мои избиратели видели в других городах. Я взял город-банкрот! Буквально через несколько дней, как я стал президентом города, приехала ко мне фирма, которая знала, что город уже не может взять кредит в банке, и предложила мне, чтобы я заложил Ратушу! Потому что они знали, что у меня нет выбора. И тогда я понял, что к..., в самом деле все очень плохо. Мой соперник на выборах, который был уверен, что выиграет выборы, говорил мне: «Роберт, я в шоке от того, что тут в Слупске происходит! Если через год меня не вывезут на тачке отсюда, то это будет просто чудо!» И когда я выиграл выборы, то каждый день вспоминал эти слова, что вывезут на тачке...

- Что вас больше всего поразило, когда вы встречались с людьми?

- Человеческое разочарование. Люди говорили о том, что государство о них забыло. Я видел, что у людей пропало чувство собственного достоинства! А я бы хотел, чтобы люди в Слупске чувствовали, что они не хуже, чем другие, что Слупск не хуже, чем другие города в Польше! Да, Варшава – супер, но наш Слупск – тоже супер!

- Чем из сделанного в Слупске вы особенно гордитесь?

- Очень горжусь тем, что привлек жителей города к участию в делах Слупска. Я хочу вернуть людям веру в то, что они могут принимать решения о делах города, и для этого я создал множество всяких рад. Кроме того, что я регулярно выставляю на улицах Слупска красный диван и сажусь на него...

- Простите, что вы делаете?..

- Ставлю на улицах красный диван, сажусь на него и разговариваю с жителями города. С людьми ведь нужно разговаривать, правда?.. А еще я читаю лекции о демократии в школах, недавно начал читать лекции о польской Конституции. Так вот, я создал Раду женщин, Раду пенсионеров, Раду культуры и еще множество рад, куда входят жители Слупска. Как говорят мои чиновники – у нас такой Крайрад. Все просто – я не заканчивал университета, где учат, как быть президентом города. И я не самый умный на свете. Для меня самое главное знать, что думают люди - женщины, пенсионеры, молодежь – о своих проблемах, о проблемах города. И в своих Радах они говорят об этом. Чиновники Ратуши Рады терпеть не могут – а как же, конкуренты! Зачем им конкуренты, если они самые умные?.. Зачем им какие-то Рады?..

- А много было желающих вступить в Рады?

- Очень много! Особенно среди женщин. Говоря о женщинах, у нас в органах управления городских учреждений почти не было женщин. Мне все объясняли, что это потому, что, мол, очень мало компетентных женщин. Но я не верил. И ввел квоту – не менее 40% женщин должно быть в органах управления. Смех начался - что он тут за «Сексмиссию» такую устраивает («Сексмиссия» - известная польская комедия 1983г., в советском кинопрокате проходила под названием «Новые Амазонки». Фильм о том, как женщины захватывают власть на планете, М.Г.)! Меня упрекали, что это искусственное насаждение, что сами женщины этого не захотят... Ничего подобного! Толпы женщин захотели войти в органы управления!

- О Слупске год назад писали, что это единственный город, на сайте которого вывешивается информация не только о вашей зарплате, но и всех чиновников Ратуши – это до сих пор так?

Слупск – по-прежнему единственный город в Польше, где все расходы, зарплаты, счета, мой календарь, календарь моих заместителей – все это можно увидеть в режиме онлайн.

- Да, все можно увидеть и проверить - на что мы тратим деньги города. И вот эта транспарентность привела к тому, что мне стало проще разговаривать с жителями города, потому что все было открыто. Ничего не скрывалось и не скрывается. Люди не верят власти, потому что не знают, что власть делает. Я знал, что никто бюджета города не читает – ни жители, ни те, кто его разрабатывают. Поэтому я сделал бюджет в виде комикса – его можно прочитать в автобусах, в Ратуше взять.

- Говорят, зарплата у вас меньше, чем у других президентов таких же городов – 8 тыс. злотых ($2,2тыс.).

- Да, самоуправленец в меньшей административной единице получает больше, чем я. И это тоже вопрос солидарности с жителями города: если я говорю жителям города, что мы экономим, то я сам тоже должен экономить. Если я говорю, что мне очень важно доверие людей, то я должен выходить со своим красным диваном на улицы и разговаривать с людьми! Если я хочу, чтобы мой город выплатил долги, хочу, чтобы люди мне доверяли – что, я должен сидеть в лимузине и не выходить из своего кабинета?! ..

(моцна скарочана)

http://www.belaruspartisan.org

БЕЛАРУСЬ – ЕС

ВАЖНА СЫСЦІ АД ЗАЛЕЖНАСЦІ АД АДНОЙ КРЫНІЦЫ

Кіраўнік беларускай дэлегацыі на саміце «Усходняга партнёрства» ў Брусэлі, міністр замежных справаў Уладзімір Макей па завяршэнні мерапрыемства цэлую гадзіну размаўляў з журналістамі.

Макей быў у вельмі пазітыўным настроі, шмат усміхаўся і жартаваў. Варта адзначыць, што далёка не ўсе кіраўнікі дэлегацый былі настолькі ж адкрытыя для размоваў з прэсай. Парашэнка фактычна ўцякаў ад журналістаў. Аліеў, Саргсян рабілі тое ж самае. Макей адказваў на пытанні, пакуль не скончыліся, больш за гадзіну.

… Міністр шмат гаварыў, што самае важнае на сённяшні дзень — гэта стабільнасць у нашым рэгіёне. «Мы зацікаўленыя ў больш прагматычным, заземленым характары адносінаў. Узаемадзеянне мусіць быць нацэленым на канкрэтныя вынікі, каб звычайныя людзі адчулі, што такое „Усходняе партнёрства“. Не нейкае там партнёрства на ўсходзе, а што гэта за праграма. Напрыклад, у Брэсце, каб дзякуючы „Усходняму партнёрству“ была аднаўленая памежная інфаструктура, з'явіліся новыя транзітныя калідоры, а адпаведна і новыя працоўныя месцы».

Немагчыма было абысці тэму Расіі. Уладзімір Макей сказаў, што і дзякуючы Беларусі Расія ніякім чынам не згадваецца ў выніковай дэкларацыі. «Мы зацікаўленыя ў больш цесным супрацоўніцтве паміж еўразійскімі і еўрапейскімі інтэграцыйнымі аб'яднаннямі. Патрэбны больш цесны дыялог, накіраваны на ўзнаўленне даверу паміж намі», — адзначыў міністр.

«Мы не ставім задачу, і ніхто ад нас не патрабуе стрымгалоў бегчы ў ЕС, мы з'яўляемся сябрам Еўразійскага эканамічнага саюза, нам трэба яго развіваць. Аднак вельмі важнай з'яўляецца тэма дыверсіфікацыі, каб мы сышлі ад залежнасці ад адной крыніцы, накірунку. Каб мы ў крызіснай сітуацыі маглі мець нейкія падушкі. Еўрапейскі саюз — гэта вельмі важны гандлёва-эканамічны партнёр. Мы не будзем разрываць партнёрскія сувязі з Расіяй, але трэба развіваць з ЕС і больш далёкай дугой», — гэта не новая пазіцыя МЗС. І ягоны кіраўнік часта агучвае такую афіцыйную пазіцыю.

Калі пытанні Макею задавалі па-беларуску, іх было нямала, у тым ліку ад «НН», то Макей адказваў па-беларуску. Адзначым, што мова Макея правільная, гаворыць ён на ёй амаль без памылак. Звяртала ўвагу, што міністр ужываў слова «звяз», а не «саюз».

«Калі казаць мае асабістыя адчуванні, то з 25 гадоў незалежнасці мы мелі 20 гадоў абмежаванняў у адносінах з ЕС, то санкцыі нейкія, то яшчэ што. Летась у лютым большасць санкцый былі адмененыя. Дзякуй богу, што да еўрапейцаў прыйшло разуменне, што немагчыма імгненна нешта змяніць. У нас розныя сітуацыі — менталітэт, кантэкст, дабрабыт. Цяпер еўрапейцы разумеюць, што неабходна мець дыферэнцыяваны падыход. Беларусь ніколі не была краінай, якая стварала праблемы Еўразвязу. Наша мяжа — самая надзейная».

Чыноўнік адзначыў, што да наступнага саміту праз два гады Беларусь падыдзе з канкрэтнымі дакументамі.

«Беларусь падыдзе да гэтага саміту з новым узроўнем супрацоўніцтва з Еўропай. Будуць пагадненні, пра якія ўсё будуць гаварыць. Не буду канкрэтна гаварыць пра дамоўленасці. Мы зацікаўленыя, каб базавае пагадненне паміж Беларуссю і ЕС было падпісана як мага хутчэй. Наконт візаў сапраўды засталося зусім мала тэхнічных і 1-2 палітычных момантаў, над якімі мы працуем. Мы можам пераадолець гэтыя цяжкасці», — гаворка пра змяншэнне цаны шэнгенскіх візаў для грамадзян Беларусі.

Карэспандэнт «Нашай Нівы» пацікавіўся, ці меў Макей размову з Ангелай Меркель, з якой сядзеў побач на саміце. «Я не звыкся хваліцца сваімі сустрэчамі, расказваць, пра што размаўляў з іншымі дэлегатамі. Я меў сустрэчы з кіраўнікамі дэлегацый ўсіх краін „Усходняга партнёрства“. На ланчы сядзеў з прэм'ер-міністрам Грэцыі. Я расказаў яму, як развіваюцца нашы адносіны. Некалькімі словамі перакінуўся з Ангелай Меркель, але не хачу ўдакладняць пра што канкрэтна. Былі вельмі цікавыя перамовы з еўракамісарам Ханам і вярхоўным прадстаўніком ЕС Магерыні, ёсць шэраг прапановаў, якія мы будзем далей абмяркоўваць»…

Зміцер Панкавец
"Наша Ніва"

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: 250318@list.ru Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 30.11.2017 у 18.40 Наклад: 290 асобнікаў. Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў. Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў. Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.